

Dorpsplan Laren 2022

Wie meugt nie klaag'n, moar 't kan altied better

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Waar staan we?	4
	Thema Wonen	4
	Thema Werken	6
	Thema Verkeer	8
	Thema Leefbaarheid	10
3.	Waar willen we naar toe?	12
	Toelichting op Wonen	14
	Toelichting op Werken	16
	Overzicht Wonen & Werken	18
	Toelichting op Verkeer	20
	Toelichting op Leefbaarheid	22
	Overzicht Verkeer & Leefbaarheid	24
4.	Het vervolg	26

1 Inleiding

‘Wie meugt nie klaag’n, moar ’t kan altied better!’

Het eerste Dorpsplan (onder de titel ‘Alles dreij’t um Laorne’) is in januari 2010 door en voor de inwoners gemaakt en in 2017 geactualiseerd. In dit Dorpsplan is aangegeven hoe de bevolking van Laren denkt over de toekomst van het dorp en het buitengebied. Een visie waar zowel de werkgroepen van Wakker Laorne als de gemeente Lochem haar voordeel mee kunnen doen, want ook de gemeente Lochem ziet het Dorpsplan als een waardevol document voor de toekomst van Laren.

Veel zaken, die als wens werden opgenomen in de dorpsplannen 2010 en 2017, zijn inmiddels gerealiseerd. Maar de wereld staat niet stil. Reden voor Wakker Laorne om een nieuw Dorpsplan 2022 op te stellen.

In het nieuwe Dorpsplan Laren ligt de focus op de thema’s Wonen, Werken, Verkeer en Leefbaarheid. Elk thema heeft zijn eigen specifieke speerpunten, maar de thema’s hebben ook een duidelijke samenhang.

Totstandkoming Dorpsplan

De inwoners van Laren weten zelf het beste wat ze met hun dorp willen, nu en in de toekomst. Daarom heeft Wakker Laorne in mei 2021 tijdens de online Algemene Ledenvergadering een aftrap gegeven voor een nieuw Dorpsplan. Betrokken inwoners van Laren konden zich aanmelden en dit resulteerde al in juni in de eerste bijeenkomst van een enthousiaste projectgroep. Het is mooi om te zien dat deze groep een doorsnede is van de Larense bevolking: mannen en vrouwen, jong en oud, woonachtig in de dorpskern en in het buitengebied, werkzaam in diverse sectoren of als ondernemer of agrariër. Ieder lid van de projectgroep heeft zijn of haar eigen ideeën en visie op het dorp, maar zij hebben één ding gemeen: ze voelen zich betrokken bij Laren!

De projectgroep is in 2021 diverse keren bij elkaar gekomen, wat heeft geresulteerd in een aantal kernpunten voor de thema’s Werken, Wonen, Verkeer en Leefbaarheid.

Deze kernpunten zijn gedeeld met de werkgroepen van Wakker Laorne met als conclusie dat de projectgroep Dorpsplan en de werkgroepen van Wakker Laorne behoorlijk op één lijn liggen.

Om er zeker van te zijn dat de Larenaren zich herkennen in het op te stellen Dorpsplan heeft Wakker Laorne ook nog een extra oproep gedaan aan de inwoners om input te leveren. Vervolgens zijn de thema’s door vier subgroepen uitgewerkt en begin 2022 verwerkt tot één samenhangend verhaal. Eind januari is een eerste concept ter toetsing voorgelegd aan de gehele projectgroep.

Het uiteindelijke resultaat is, nadat ook het Bestuur en de Werkgroepen van Wakker Laorne wederom zijn betrokken, dit **Dorpsplan 2022**.

Leeswijzer

In het eerstvolgende hoofdstuk is per thema beschreven wat er goed gaat en wat er beter kan. De conclusie daaruit is: *“Wie meugt nie klaag’n, moar ’t kan altied better.”*

Op de eerste pagina’s van hoofdstuk 3 zijn de uit de plenaire sessies voorgestelde verbeterpunten samengevat en in de daaropvolgende pagina’s nader toegelicht. In het laatste hoofdstuk is in het kort aangegeven hoe de voorgestelde verbeteringen ook werkelijkheid kunnen worden.

2 Waar staan we?

In dit Dorpsplan 2022 voor Laren zijn de wensen voor de toekomst opgedeeld in de thema's Wonen, Werken, Verkeer en Leefbaarheid. Deze wensen zijn gebaseerd op de stand van zaken anno 2022. In dit hoofdstuk is per thema beschreven wat er goed gaat en wat er beter kan of moet.

Thema: **wonen**

Wat gaat goed?

Sinds het eerste Dorpsplan (2010) zijn in de kern van Laren meerdere nieuwbouwprojecten gerealiseerd. Medio 2010 werd de nieuwbouwwijk Westermark afgerond, met 92 nieuwe woningen. In 2015 kwamen daar acht appartementen op de locatie De Delle van 't Langenbaergh bij. Na de update van het Dorpsplan in 2017 werden nog eens twee nieuwbouwprojecten gerealiseerd. De locatie Schoneveld leverde 75 nieuwe woningen (vrijstaande huizen, twee-onder-een-kapwoningen en rijtjeshuizen), terwijl nieuwbouw op het terrein van de voormalige Biologische school (Meester Kolkplein) tien extra woningen opleverde.

Daarnaast zijn er ook kleinere projecten gerealiseerd, zoals de sloop en nieuwbouw van woningen aan de Molenbeek en

nieuwbouw aan de Deventerweg (op het voormalige Lugarde-terrein).

Ook in het buitengebied werden enkele kleinschalige (particuliere) nieuwbouwprojecten gerealiseerd in het kader van Functieverandering Agrarische Bebouwing.

Project Schoneveld mag worden gezien als een nieuw ijkpunt in de nieuwbouw van Laren, vanwege de mix van betaalbare woningen en woningen in het duurdere segment. Dit heeft ervoor gezorgd dat er een variatie aan bewoners is gekomen. Deze mengeling van bewoners en de realisatie van veel groen en speelmogelijkheid voor kinderen maakt een wijk als Schoneveld zeer aantrekkelijk voor zowel jong als oud.

Wat kan beter?

Het is duidelijk dat er zowel in de dorpskern als in het buitengebied een groot tekort aan woningen is. Dit is niet alleen zichtbaar in Laren en omstreken, maar in het gehele land. Het is een steeds terugkerend thema in zowel 2020 als 2021.

Huizen worden momenteel voor astronomische bedragen verkocht en kennen extreem korte doorlooptijden. Verkoop vindt veelal onderhands plaats en vaak (ver) boven de vraagprijs. Kopers nemen ook grotere risico's, omdat ze bang zijn om anders achter het net te vallen.

In het geüpdatete Dorpsplan van 2017 werd al verwacht dat een tekort aan woningen zou ontstaan binnen vijf tot tien jaar. Het is duidelijk dat dit punt eerder is bereikt. Er is simpelweg een schreeuwend tekort aan woningen en daar moet gehoor aan worden gegeven.

Er moet goed gekeken worden naar de specifieke woningbehoefte van de Larenaren. En er moeten meer kansen komen voor Larenaren – vooral ook starters – om zich in eigen dorp te kunnen vestigen. We zien nu te vaak dat jongeren vanwege het marginale aanbod vertrekken naar grotere omliggende dorpen en steden. Aansluitend hierop moeten zaken als duurzaamheid, betaalbaarheid en behoud van het dorpskarakter zeker ook in acht worden genomen. Bovenal is van belang dat er snel extra woningen gerealiseerd worden.

Een ander speerpunt is dat er ook gekeken moet worden naar de mogelijkheid om meer betaalbare huurwoningen te realiseren, zonder dat er meteen grote appartementen verschijnen. Het maximum van drie bouwlagen dient te worden gehandhaafd. Hoogbouw is duidelijk

geen wens van het dorp; dit zal het dorpskarakter te veel aantasten.

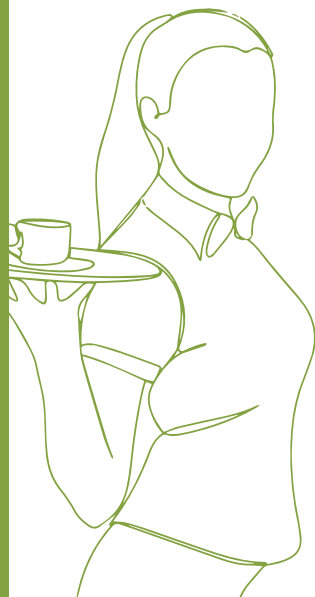
De huurwoningen moeten er niet alleen komen voor starters, maar ook voor senioren. Dit om de doorstroming te bewerkstelligen.

Laren groeit! Laten we ervoor zorgen dat stilstand geen achteruitgang wordt. En dat we groeien op basis van de woningbehoefte van de Larenaren en niet op basis van de onvoldoende daarop aansluitende plannen van projectontwikkelaars.

wonen

2 Waar staan we?

Thema: **werken**

Wat gaat goed?

Laren is een vitaal dorp, wat te merken is aan het relatief grote aantal ondernemers in het dorp. De ondernemersvereniging kent veel leden in vergelijking met andere dorpen. Dit geeft de verbondenheid van de ondernemers met het dorp weer, maar ook de verbondenheid van de ondernemers onderling.

Laren heeft een goede en snelle internetverbinding door glasvezel in zowel de kern als in het buitengebied. Bij de opkomst van glasvezel liep Laren voorop en het zou mooi zijn om de goede infrastructuur te houden.

Laren is met de auto goed te bereiken doordat er goede verbindingen zijn met de A1 in zowel oostelijke als westelijke richting. Daarnaast is door de N-wegen een goede verbinding met

Deventer, Zutphen, Lochem en verder de Achterhoek in. Dit is prettig voor medewerkers die buiten Laren wonen en hier komen werken, maar andersom is dit ook fijn voor Larenaren die werken in de genoemde plaatsen.

De huidige bestemmingsplannen bieden genoeg ruimte om te kunnen starten met een bedrijf vanuit huis, bijvoorbeeld in een garage of op zolder. Mogelijkheden om daarna te kunnen groeien, en daarmee de ondernemer in het dorp te houden, zijn belangrijk.

Agrariërs zijn, net als in ieder ander dorp, belangrijk voor Laren. Het tot nu toe gevoerde beleid vanuit de gemeente ten aanzien van agrariërs is goed. Het is van belang dat dit ook in de toekomst blijft.

Wat kan beter?

De recente verschraving van de busverbindingen (zie ook Leefbaarheid) is erg nadelig voor de mensen die daarvan afhankelijk zijn voor werk of school. De reistijd is aanzienlijk toegenomen en de beschikbaarheid is minder.

Laren kent een groeiend aantal startende bedrijven en bestaande bedrijven die willen groeien. Maar er is niet genoeg ruimte om op of naast de bestaande woon-werklocaties uit te breiden, terwijl deze behoefte wel bestaat. Hierdoor is de kans aanwezig dat ondernemers het dorp gaan verlaten en elders het bedrijf gaan voortzetten.

In Laren bestaat de angst dat incurante stukken grond in het buitengebied gebruikt gaan worden voor windmolens en zonneparken. Deze angst is reëel gezien de initiatieven in het verleden voor de aanleg van windmolens, maar ook gezien de onlangs aangelegde zonneparken in Lochem. De aanleg zal afbreuk doen aan het mooie coulisselandschap dat nu veelvuldig bezocht wordt door wandelaars, fietsers en toeristen. Het wegblijven van de toeristen zal merkbaar zijn voor de lokale middenstand en daarmee ook van invloed zijn op de werkgelegenheid.

2 Waar staan we?

Thema: **verkeer**

Wat gaat goed?

Zowel de kern als het buitengebied van Laren zijn - met uitzondering van de recente vershraling van het openbaar vervoer - over het algemeen goed bereikbaar. Dat moet ook zo blijven om het dorp vitaal en levendig te houden.

De principes van Duurzaam Veilig worden op steeds grotere schaal toegepast in het buitengebied en de kern van Laren. Zo zijn in het buitengebied 60 km-zones ingesteld en 30 km-zones in de kern. Op meerdere plaatsen, maar nog lang niet overal, is de inrichting van de weg afgestemd op het gewenste verkeersgedrag. Ook zijn voorzieningen zoals plateaus, drempels, zebra's en fietsstroken aangebracht ter verbetering van de verkeersveiligheid.

Grote delen van de belangrijkste verkeersader door de kern (Rengersweg, Dorpsstraat en Deventerweg) zijn volledig heringericht om de verkeersveiligheid te verbeteren en het doorgaand verkeer enigszins te beperken. Daarnaast wordt het doorgaand verkeer ook beperkt door een aantal voor de kern Laren gunstige ontwikkelingen in groter verband, zoals de verbreding van de A1, de drempels op de Ooldselaan en de verkeersmaatregelen tussen Harfsen en Epse. Deze laatste maatregel heeft echter ook ongewenste gevolgen gehad voor het openbaar vervoer.

Wat kan beter?

De daadwerkelijke inrichting van wegen is nog lang niet overal Duurzaam Veilig. Zo zijn op sommige wegen, zoals de Deventerweg en de Ooldselaan, al wel 30 km-zones ingesteld. Maar de wegen zijn niet als zodanig (her)ingericht. Dat resulteert in onduidelijkheden en onaangepast (snelheids)gedrag. Te meer omdat de kruisingen in de Rengersweg, Dorpsstraat en Deventerweg voorrangskruisingen zijn gebleven, wat ook weer onduidelijkheden oplevert op bijvoorbeeld de kruising met de Holterweg. Andersom leidt juist het opheffen van de voorrang op de Ooldselaan weer tot onveilige situaties omdat even verderop de weg wel voorrangsweg is gebleven. Eenduidige weginrichting en een betere afstemming met buurgemeenten is gewenst.

De wegen in het buitengebied moeten vooral zijn ingericht voor het lokale (landbouw)verkeer. Op een aantal routes

door het buitengebied zoals de Rossweg/Harfsenseweg en de Oude Deventerweg zijn maatregelen nodig om de hoeveelheid en de snelheid van het sluipverkeer te beperken. Op de Oude Deventerweg is daartoe een eerste aanzet gedaan met plateaus, waarbij echter door te krappe bogen onvoldoende rekening is gehouden met het lokale vracht- en landbouwverkeer.

Het onderhoud van trottoirs, fietspaden, wegen en bermen laat te wensen over. Dat gaat ten koste van de verkeersveiligheid zoals het uitzicht van en op overstekende fietsers en voetgangers en de beperkte uitwijkmogelijkheden voor vracht- en landbouwverkeer. Ook is meer toezicht van de gemeente gewenst op te ver overhangend (privé)groen. Vooral fietsers en voetgangers zijn gebaat bij voldoende brede en goed onderhouden voorzieningen.

De herinrichting zoals op de Markeloseweg verdient navolging op andere

wegen zoals de Holterweg. De snelheidsverschillen tussen de verschillende soorten fietsers vraagt om voldoende brede stroken en paden. Ook is extra aandacht nodig voor de combinatie van de vele fietsers met het landbouwverkeer op de parallelweg langs de Rengersweg en voor de veiligheid van jonge fietsers en voetgangers naar de basisscholen en sportvoorzieningen.

Grote zorgen zijn er over de recente vershraling van de bereikbaarheid van het dorp per openbaar vervoer, zie hiervoor de thema's Leefbaarheid en Werken.

Laren is mede door de jaarlijkse fietsvierdaagse en de ligging aan het Pieterpad een populair fiets- en wandeldorp. Dit levert op gezette tijden een hoge parkeerdruk op in de kern. Ook is aandacht nodig voor de toekomstige parkeerdruk nabij de Kerk door de voorgenomen herbestemming van de locatie Stegeman.

2 Waar staan we?

Thema: **leefbaarheid**

Wat gaat goed?

Laren is een levendig dorp. De betrokkenheid en saamhorigheid van de bewoners is groot. Veel inwoners zijn lid van één of meer verenigingen. Deze verenigingen draaien grotendeels op de inzet van vrijwilligers.

De betrokkenheid blijkt ook uit het 'noaberschap' waaraan in veel buurten nog steeds invulling wordt gegeven. Larenaren kennen elkaar, het is 'ons kent ons' in het dorp. Samen met de aanwezigheid van een eigen brandweerkorps, wijkagent, AED's en gebruik van buurtwhatsapp (buurtpreventie) zorgt dit voor een gevoel van fysieke en sociale veiligheid.

De huidige voorzieningen zijn op niveau en moeten minimaal behouden blijven. Ze zijn van belang voor de leefbaarheid van het dorp. Denk hierbij aan het winkelaanbod, weekmarkt en horeca, sport- en vrijetijdsverenigingen en aan voorzieningen als basisscholen, bibliotheek, Kulturhus, kerk, binnen- en buitensportaccommodaties en zwembad.

Ook dorpsactiviteiten versterken de leefbaarheid en saamhorigheid: de kermis, activiteiten rondom Sinterklaas, Palmpasen en Koningsdag, sportieve en culturele evenementen zoals de fietsvierdaagse, Laornse Dorpskwis en BullRock.

Wat kan beter?

Door de inbreiding van nieuwbouwwoningen in de dorpskern, verdwijnt het open karakter van Laren. Ook het 'groen' verdwijnt daardoor steeds meer.

Laren heeft een goed voorzieningen-niveau en er vinden allerlei sportieve en culturele activiteiten plaats. Deze zijn voornamelijk gericht op de basisschooljeugd en op volwassenen. De activiteiten voor jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar zijn heel beperkt.

In ontmoetingsruimte De Vonkert kunnen senioren biljarten en spelletjes doen en in het Kulturhus zijn bridge-middagen in clubverband. Verder zijn er voor senioren weinig voorzieningen en activiteiten in Laren. Voor ouderen in het buitengebied is bovendien de bereikbaarheid en daardoor het bijwonen van activiteiten regelmatig een probleem.

De horeca in het dorp staat onder druk en het is onzeker of de huidige horecavoorzieningen blijven bestaan. Goede ruimtes voor vergaderingen, bijeenkomsten, repetities of workshops dreigen nog schaarser te worden dan ze nu al zijn.

Laren is met de auto goed bereikbaar, maar de bereikbaarheid met het openbaar laat te wensen over. Recent zijn de belangrijkste busverbindingen van en naar Laren door Arriva in overleg met de provincie aangepast. Dit heeft voor een enorme verslechtering van het openbaar vervoer gezorgd. Een rechtstreekse busverbinding naar Zutphen is beperkt beschikbaar als belbus. Daarnaast rijdt de bus van en naar Deventer nog maar één keer per uur en is de bus van en naar Lochem een belbus geworden. Vooral scholieren en studenten zijn hiervan de dupe.

3 Waar willen we naar toe?

In het vorige hoofdstuk is, naast wat er allemaal goed gaat, per thema - Wonen, Werken, Verkeer en Leefbaarheid - aangegeven wat er beter kan of moet. Op de eerste pagina van dit hoofdstuk zijn de speerpunten per thema samengevat en in de daarop volgende pagina's nader toegelicht.

wonen

Om er voor te zorgen dat oud en jong in het dorp kan blijven wonen moet nieuwbouw worden gerealiseerd op basis van de woningbehoefte van de Larenaren zelf en niet op basis van de plannen van projectontwikkelaars.

Speerpunten

- Betaalbare woningen voor starters en senioren bouwen
- Voorwaarden stellen aan nieuwe bewoners
- Dorpskarakter behouden
- Zorgen voor meer variatie in huurwoningen
- Faciliteren van starters
- Knooppunten toestaan
- Afstemmen woningbouw op de lokale woningbehoefte

werken

Een gezonde ondernemersgeest en voorzieningenniveau is belangrijk voor het dorp.

Speerpunten

- Agrariërs de ruimte geven met behoud van het coulisselandschap
- Behouden en uitbreiden van de huidige middenstandsbestemming
- Horeca zo veel mogelijk behouden
- Uitbreiden van woonwerklocaties passend in het dorpskarakter
- Behouden en verbeteren van goede verbindingen van en naar Laren
- Blijven investeren in de technologische infrastructuur

verkeer

Een vitaal dorp is gebaat is bij een goede en veilige bereikbaarheid van alle bestemmingen en dat de wegen in het buitengebied goed toegankelijk zijn voor het (landbouw)verkeer.

Speerpunten

- De (beleving van de) verkeersveiligheid verbeteren
- Zorgen voor eenduidige weginrichting, passend bij het gewenst gedrag
- Onderhoud van wegen, fietspaden, trottoirs en bermen verbeteren
- Aandacht besteden aan fietsers en voetgangers op de routes naar school en sport
- Ontvlechten van fietsers en landbouwverkeer op en langs de N332
- De kern bereikbaar houden voor alle vervoerwijzen
- Sluipverkeer in buitengebied aanpakken
- Langparkeren buiten de kern realiseren

leefbaarheid

Laren is een levendig dorp dat haar dorpskarakter moet behouden. De huidige voorzieningen zijn op niveau en van belang voor de leefbaarheid van het dorp. Een goede bereikbaarheid is daarbij van essentieel belang.

Speerpunten

- Dorpskarakter behouden
- Noaberschap versterken
- Horecavoorzieningen en -bestemming behouden
- Openbaar vervoer verbeteren
- Realiseren van activiteiten voor jongeren
- Activiteiten voor senioren faciliteren
- Vrijwilligers ondersteunen
- Bestaande accommodaties handhaven
- Geen zonne- en windmolenparken, maar meer zonnepanelen op het dak realiseren

Toelichting op wonen

Betaalbare woningen voor starters en senioren bouwen

Laren is een prachtig dorp om in te wonen, maar voor een steeds grotere groep mensen is een woning moeilijk te vinden of onbetaalbaar. Om doorstroming in de markt op gang te brengen, moeten er meer betaalbare woningen worden gebouwd, vooral voor starters en senioren. Deze betaalbare woningen kunnen ingericht worden om (met kleine aanpassingen) zowel starters als senioren te kunnen huisvesten.

Voorwaarden stellen aan nieuwe bewoners

Om de leefbaarheid van het dorp te behouden, is het belangrijk om bewoners te hebben die zich betrokken voelen bij het dorp en er niet 'alleen maar wonen'. Omwille van de leefbaarheid zouden er voorwaarden kunnen worden gekoppeld aan de komst van nieuwe bewoners. Hierbij kan gedacht worden aan een benodigde sociale of economische binding. Om betaalbaarheid van woningen op termijn veilig te stellen kan worden gewerkt met een anti-speculatiebeding.

Knooppuntenerven toestaan

Om stoppende agrariërs een mogelijkheid te geven om woningbouw te realiseren op de plek van de oude boerderij zou een knooppunterf een mooie mogelijkheid zijn. Knooppuntenerven zijn clusters van een aantal huizen op de plek van een voormalig boerenbedrijf. Hiervoor moeten de huizen wel passend zijn in het landschap. Zo zouden bijvoorbeeld senioren gezamenlijk kunnen leven en wonen op een knooppunterf. Zo wordt het inhuren van zorg ook makkelijker. Maar ook jonge gezinnen zouden samen kunnen wonen. Of een combinatie van beide groepen, om zo elkaar te helpen.

Dorpskarakter behouden

Voor de bouw van toekomstige huizen in en rondom de kern van Laren en in het buitengebied is het belangrijk om het dorpskarakter te behouden.

Hiermee bedoelen wij:

- Realiseren van ruim opgezette nieuwbouwplannen, waarin ook voldoende ruimte is voor groen en recreatie.
- Aanleg van groen tussen nieuwbouw en bestaande bouw; om biodiversiteit te vergroten, het kenmerkende coulisselandschap te behouden en een natuurlijke scheiding te creëren tussen nieuwbouw en bestaande bouw.
- Afwisselende mix van verschillende bouwstijlen en prijscategorieën door elkaar.
- Een beperkte bouwhoogte tot maximaal drie bouwlagen.

Zorgen voor meer variatie in huurwoningen

Er dient meer ruimte te komen voor huurwoningen, ook in het middensegment. Er is nu een groot (financieel) gat tussen de dure particuliere verhuur en de goedkopere sociale sector.

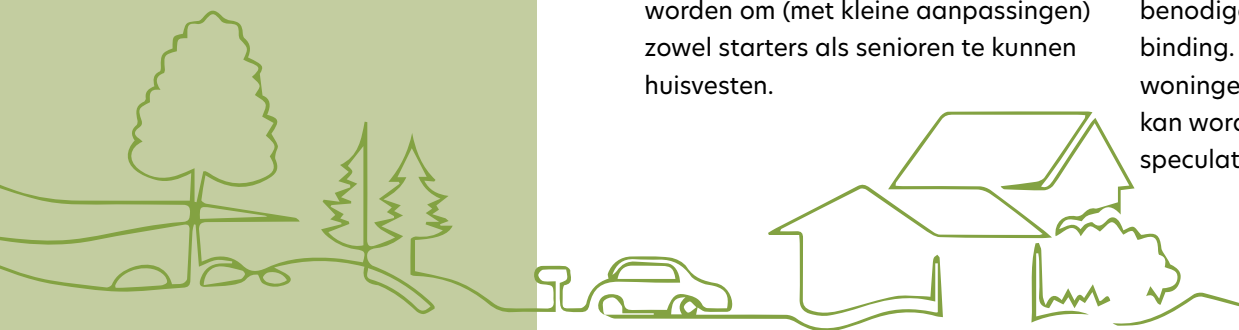
Afstemming woningbouw op de lokale woningbehoefte

Een nieuwbouwproject dat in de nabije toekomst gerealiseerd gaat worden, betreft plan 'Stegeman'. Op de locatie van de huidige horecagelegenheid op de hoek Zutphenseweg en Dorpsstraat zullen zeer waarschijnlijk nieuwe woningen verschijnen. Een nadrukkelijke wens richting gemeente aangaande dit project en toekomstige nieuwbouwprojecten is om goed te kijken en luisteren naar de woningbehoefte van de Larenaren zelf!

Faciliteren van starters

Jongeren houden ons dorp leefbaar en zorgen voor vernieuwing. Deze groep kampt nu met het probleem van hoge huizenprijzen. Ook is het zo dat veel jongeren vertrekken naar omliggende steden, omdat er in ons dorp geen woningen beschikbaar zijn. Mocht dit langer duren, dan is de kans zeer klein dat deze jongeren ooit nog terugkomen naar Laren. Dit heeft een negatieve invloed op het verenigingsleven, de basisscholen en de leefbaarheid van Laren in het algemeen.

Om de huizenprijzen omlaag te krijgen kan worden gedacht aan het vormen van een wooncoöperatie waarin jongeren zich verenigen, al dan niet samen met de gemeente. Op deze manier neemt de gemeente een actieve rol in bij het creëren van betaalbare woonruimte.

Toelichting op werken

Agrariërs de ruimte geven met behoud van het coulisselandschap

Om agrarische bedrijven goed kunnen laten functioneren moeten vruchtbare gronden beschikbaar blijven voor voedselproductie. Incourante stukken grond kunnen voor natuur of waterbeheer beschikbaar blijven of komen.

Het is belangrijk om agrariërs te faciliteren in een eventuele omschakeling naar een (gedeeltelijke) andere invulling van het ondernemerschap, zodat

werkgelegenheid op de agrarische bedrijven wordt behouden.

Het stroomnetwerk van de netbeheerders op het platteland moet worden aangepast, zodat de daken kunnen worden voorzien van zonnepanelen en men in staat is energie terug te leveren aan het elektriciteitsnet. Buurtinitiatieven voor kleinschalige wind- en zonne-energie kunnen worden onderzocht als omwonenden dan zelf mee kunnen doen. Grote windmolens of zonneparken passen niet in het mooie coulisselandschap.

Uitbreiding van woon-werklocaties passend in het dorpskarakter

Door de ontwikkeling van online diensten wordt thuiswerken steeds belangrijker. Ook startende ondernemers maken vaak tijdelijk gebruik van het eigen woonhuis als woon-werklocatie. Door deze ontwikkelingen en door de opkomst van eenmansbedrijven en zzp'ers is er behoefte aan woon-werklocaties en ontmoetingsplekken voor ondernemers. Uitbreiding van woon-werklocaties is daarom wenselijk, wat ook blijkt uit een enquête onder de huidige ondernemers.

Aangezien op of naast de bestaande woon-werklocaties geen uitbreidingsmogelijkheden meer zijn, moet er voor startende ondernemers ruimte komen voor nieuwe locaties, zoals aan de Hanzeweg in Lochem en Molenveld in Laren.

Behoud en verbeteren van goede verbindingen van en naar Laren

Mensen die in Laren werken, zeker leerlingen en stagiaires, moeten op een goede manier op hun werk kunnen komen. En omgekeerd moeten Larenaren op werk of school kunnen komen. Aanleg van snelfietspaden (zie Verkeer) en herstel van de busverbindingen (zie Leefbaarheid) zijn voor Laren zeer belangrijk.

Behouden en uitbreiden van de huidige middenstandsbestemming

Door de huidige bestemming te behouden op de panden met middenstandbestemming en door eventuele dubbelbestemming (woon-werk) voor buiten de winkerkern toe te staan kan in Laren meer werkgelegenheid ontstaan.

Horeca zo veel mogelijk behouden

Voor de kern Laren zou het voor de leefbaarheid, de toeristische attractiviteit en daarmee ook voor de (in-)directe werkgelegenheid goed zijn als de bestaande horecagelegenheden behouden blijven. Bij wijziging door verbouwing of bij verkoop zou de bestemming horeca

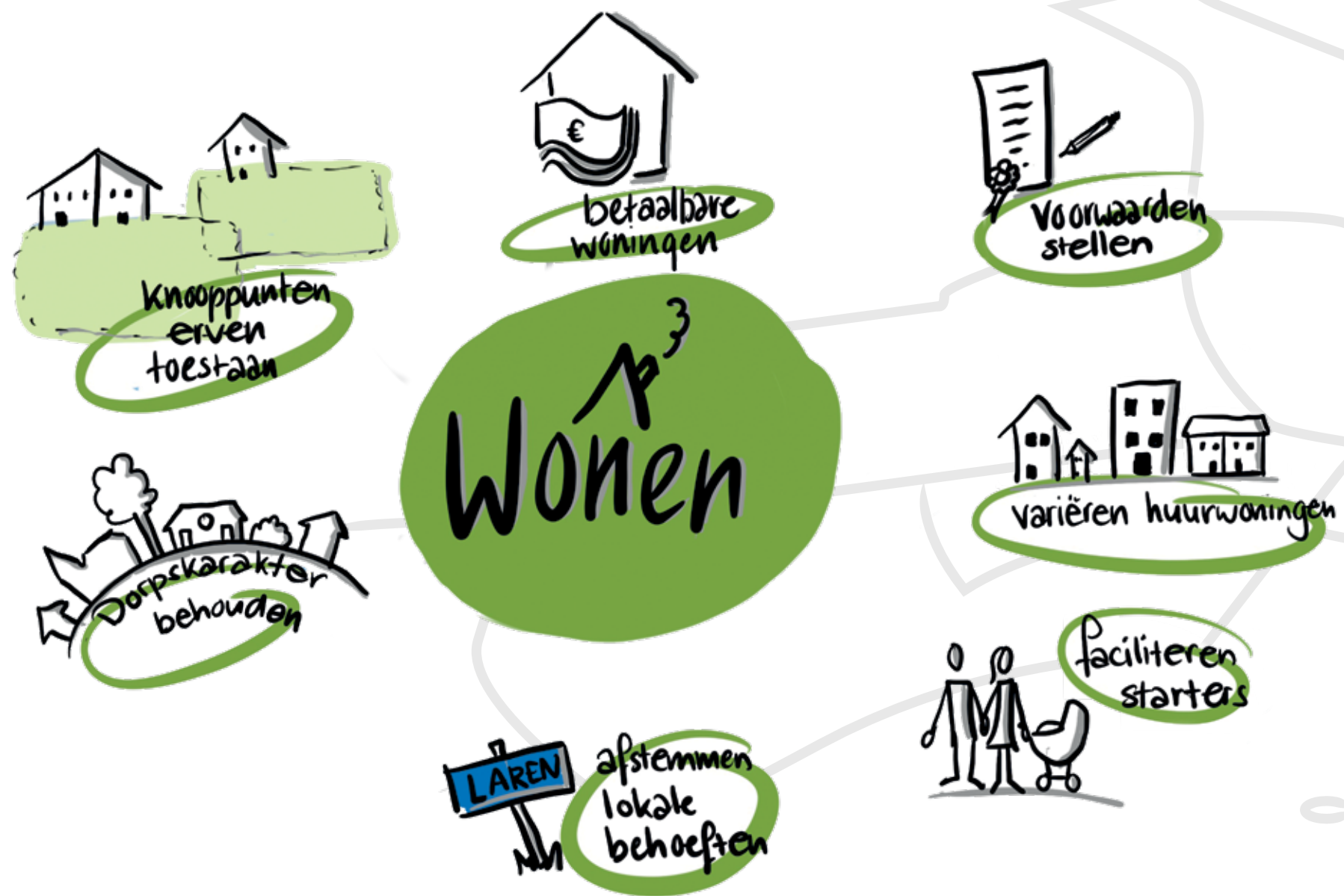
moeten blijven, ook als het door verbouwing kleiner wordt.

Blijven investeren in de technologische infrastructuur

De technologische infrastructuur in Laren is momenteel goed; denk aan bijvoorbeeld glasvezel. Om dit zo te houden zijn blijvend investeringen nodig.

Studenten zullen steeds meer online lessen volgen en meer in het dorp blijven wonen. Het zou goed zijn als door de gemeente gefaciliteerd gaat worden dat studenten kunnen netwerken en kennis kunnen delen met bedrijven binnen de eigen regio. Hiermee wordt gezorgd dat deze kennis in de regio wordt behouden.

Toelichting op verkeer

De (beleving van de) verkeersveiligheid verbeteren

Het gevoel van verkeersonveiligheid bestaat vooral bij de kwetsbare verkeersdeelnemers zoals fietsers en voetgangers en bij ouders van spelende en schoolgaande kinderen. Dit gevoel wordt vooral veroorzaakt door de snelheid (en massa) van het gemotoriseerd verkeer. Dit probleem speelt niet alleen op de hoofdwegen maar ook langs diverse woonstraten en buitenwegen, waarbij het maar al te vaak de buurtbewoners zelf zijn die te hard rijden. Naast een op het gewenst gedrag afgestemd wegbeeld, snelheidsbeperkende maatregelen en specifieke (oversteek)-voorzieningen voor het langzame

verkeer is ook handhaving nodig om de verkeersveiligheid te verbeteren.

Zorgen voor eenduidige weginrichting, passend bij het gewenst gedrag

Weggebruikers gaan geen 30 kilometer per uur rijden als er alleen maar een bord wordt geplaatst terwijl het profiel van de weg niet verandert. Dit is onder meer het geval op de Deventerweg en de Ooldselaan, komend vanuit Deventer (A1). Ook het profiel van de Holterweg tussen de Laarkamp en de aansluiting op de N332 correspondeert niet met het snelheidsregime. Buiten de bebouwde kom kan op korte termijn niet elke meter worden aangepakt, maar moeten vooral de gevaarlijke

kruispunten worden aangepakt zoals Zutphenseweg/Rossweg en de Ooldselaan/Oude Deventerweg.

Onderhoud van wegen, fietspaden, trottoirs en bermen verbeteren

Goed onderhoud van wegen, fietspaden, trottoirs en bermen dragen bij aan zowel de bereikbaarheid als de verkeersveiligheid. Hobbelijke wegen zoals de Holterweg en fietspaden zoals langs de Deventerweg (binnen de kom) moeten worden aangepakt, evenals slecht begaanbare trottoirs zoals langs de Dorpsstraat en de Postelstraat. Bermen en groen moeten zeker in de buurt van kruispunten en oversteek- en speelplaatsen regelmatig worden gemaaid en gesnoeid.

Aandacht besteden aan fietsers en voetgangers op de routes naar school en sport

Aandacht moet er zijn voor voor fietsers en voetgangers op vooral de routes naar school en sportvoorzieningen, zoals bredere trottoirs langs de Verwoldseweg en snelheidsremmende maatregelen op de Sportparkweg. Bij de voorgenomen nieuwbouw van de scholen moet ook aandacht worden besteed aan de (tijdelijke) verkeers(on)veiligheid.

De provincie Gelderland is voorstander van snelfietspaden, ter bevordering van duurzame mobiliteit. Ook voor Laren zou de aanleg van snelfietspaden of comfortabele fietsroutes een goede ontwikkeling zijn. Te denken valt aan fietsroutes tussen Laren en Deventer, maar ook tussen scholen, werklocaties en stations in Zutphen en Lochem.

Sluipverkeer in het buitengebied aanpakken

Er zijn meer maatregelen nodig zoals op de Oude Deventerweg om de hoeveelheid en snelheid van sluipverkeer in buitengebied te

beperken. Denk hierbij aan de routes Rossweg/Harfsenseweg, Brenschutte, Lindenbergdijk/Stoomdijk, etc.

Langparkeren buiten de kern realiseren

Recreatieve bezoekers bezetten vaak langdurig de parkeerplaatsen binnen de bebouwde kom. Dit probleem is wellicht aan te pakken door langparkeren op bijvoorbeeld het ondernemersterrein te faciliteren. Onder meer door het aanbieden van laadfaciliteiten, die wellicht 's nachts (bij voldoende bewaking) ook kunnen worden ingezet om te voldoen aan de toenemende laadpaalbehoefte voor de dorpsbewoners.

Binnen de kern is extra aandacht nodig voor de toekomstige parkeerdruk nabij de Kerk door de voorgenomen herbestemming van de locatie Stegeman.

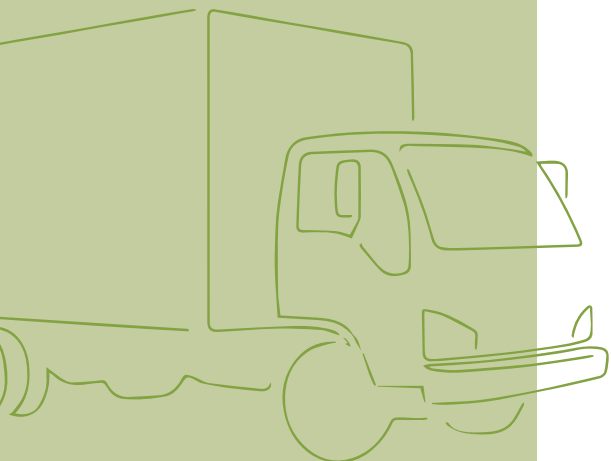
Ontvlechting van fietsers en landbouwverkeer op en langs de N332

Ontvlechting van fietsers en landbouwverkeer op/langs de N332 (Rengersweg) is belangrijk. De vele middelbare scholieren delen hier de

parallelweg met landbouwverkeer. Bezien moet worden of de trekkers op de hoofdrijbaan kunnen, of dat een verbreding van de parallelweg mogelijk is.

De kern bereikbaar houden voor alle vervoerwijzen

De kern bereikbaar houden voor alle vervoerwijzen, inclusief het openbaar vervoer en lokaal vrachtverkeer. De hoeveelheid vrachtverkeer in de kern is mede door bovenlokale maatregelen beperkt en behoeft derhalve geen extra maatregelen. De recent doorgevoerde vershraling van het openbaar vervoer moet vooral voor de leefbaarheid en werkgelegenheid zoveel mogelijk worden hersteld.

Toelichting op leefbaarheid

Dorpskarakter behouden

Met de inbreiding van nieuwbouwwijken in de dorpskern, dreigt het open en groene karakter van Laren te verdwijnen. De in 2001 voltooide wijk Schoneveld laat zien dat er op dit punt veel mogelijk is. De wijk is ruim opgezet, met veel groenstroken en kan hiermee als voorbeeld dienen voor eventuele toekomstige nieuwbouwprojecten.

Noaberschap versterken

Omzien naar elkaar is belangrijk voor de saamhorigheid en kan eenzaamheid onder inwoners verkleinen. Door noaberschap voelen buurtbewoners zich gezien en betrokken bij elkaar. Noaberschap kan echter niet in wet- en regelgeving worden vast-

gelegd en als verplichting aan burgers worden opgelegd. Het functioneert door de inzet van de bewoners zelf. Bewustwording van de kracht van het noaberschap is gebaat bij positieve aandacht, bijvoorbeeld in de plaatselijke media.

Horecavoorzieningen en -bestemmingen behouden

In de Larense cafés, restaurants en zaaltjes ontmoeten inwoners elkaar. Niet alleen met de kermis, maar ook daarbuiten biedt de horeca hiervoor mogelijkheden. Horecavoorzieningen zijn daarnaast aantrekkelijk voor passanten en toeristen. Het behoud van deze voorzieningen is daarom van belang. De afgelopen jaren is de horeca in Laren onder druk komen staan en

zijn (feest)zalen verdwenen. Hierdoor is het steeds moeilijker om in ons dorp ruimtes te vinden voor vergaderingen en bijeenkomsten. Het is een nadrukkelijke wens om de horeca in stand te houden. Hierbij is een rol weggelegd voor de gemeente met betrekking tot vergunningen.

Openbaar vervoer verbeteren

Een goed netwerk van openbaar vervoer is belangrijk voor de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van Laren. Inwoners en ondernemers moeten goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer als ook onderwijsinstellingen, ziekenhuizen en bedrijven in nabijgelegen steden. De recente opheffing van

busverbindingen laat echter zien dat het behoud van een goede openbaar vervoer voorziening niet vanzelfsprekend is. De reistijd kan en moet (weer) korter. Gemeente, provincie en vervoersbedrijven moeten beter met elkaar communiceren om de kwaliteit van het openbaar vervoer in onze regio – en dus ook in Laren – in stand te houden. Zij hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid hiervoor.

Geen zonne- en windmolenparken, maar meer zonnepanelen op het dak realiseren

Net als elders in Nederland is er in Laren aandacht voor alternatieve energievoorzieningen. De werkgroep Aardgasvrij Laren heeft zich in de afgelopen jaren beziggehouden met de mogelijkheden en deze in kaart gebracht. Zonnepanelen op daken van woonhuizen of accommodaties is een goede ontwikkeling die past. De aanleg van zonneparken wijst de projectgroep Dorpsplan af. Dat geldt eveneens voor windmolenparken. Deze tasten het coulisselandschap rondom Laren aan en doen afbreuk aan het eerdergenoemde dorpskarakter. De gemeente Lochem moet geen vergunning verlenen voor dergelijke parken.

Realiseren van activiteiten voor jongeren

In verenigingsverband kunnen jongeren in Laren sporten. Daarnaast is er een pumptrackbaan waarvan goed gebruik wordt gemaakt. Maar daarmee houden de vrijetijdsmogelijkheden voor jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar op. Om voorzieningen te realiseren en activiteiten te organiseren, die echt aansluiten bij de behoefte van deze doelgroep, is het belangrijk om de jongeren hierbij zelf te betrekken. Jongerenwerk van Stichting Welzijn Lochem kan hierin een voortrekker zijn. Daarnaast kan er ook een rol zijn voor de wijkagent die door zijn functie een beeld heeft van de Larense jeugd.

Vrijwilligers ondersteunen

Verenigingen en organisaties in Laren draaien op vrijwilligers. Deze verenigingen en organisaties – en dus de vrijwilligers – zijn van groot belang voor de leefbaarheid van het dorp. Het werven en behouden van vrijwilligers is steeds moeilijker. Het ontzorgen van vrijwilligers is belangrijk. De gemeente kan door het organiseren van webinars of themabijeenkomsten vrijwilligers ondersteunen bij het maken van beleid of keuze voor hun vereniging of stichting.

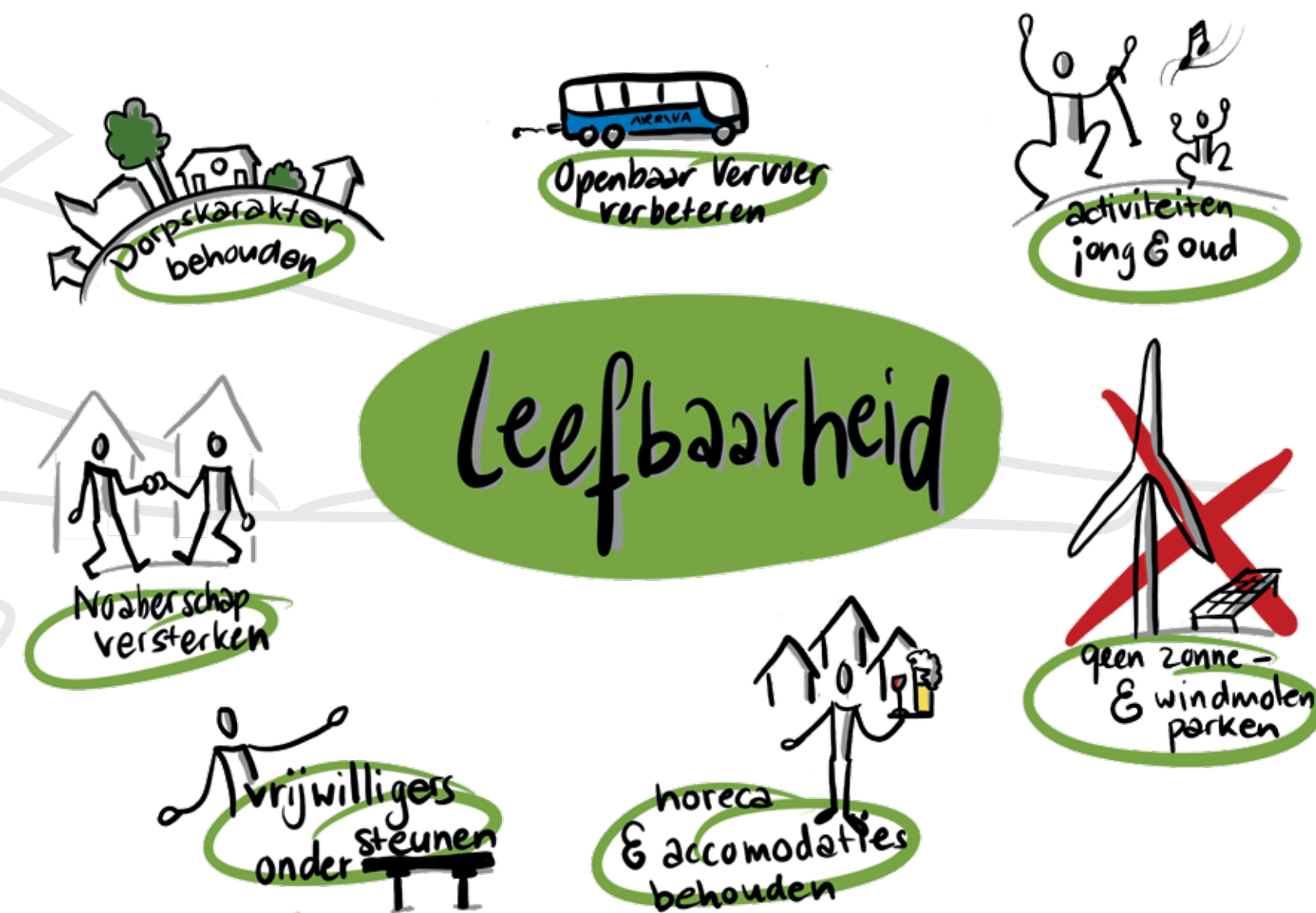
Activiteiten voor senioren faciliteren

De senioren van nu zijn niet de senioren van zo'n vijftien jaar geleden. De activiteiten voor senioren moeten bij hen en bij de tijdgeest passen. Het werven en behouden van vrijwilligers is onlosmakelijk verbonden met een goede kans van slagen van deze activiteiten. Aandachtspunt is de bereikbaarheid van de voorzieningen waar de activiteiten plaatsvinden. Vooral voor ouderen in het buitengebied is het vervoer naar een activiteit een probleem. Inzet van vrijwilligers die senioren brengen en halen is een oplossing.

Bestaande accommodaties handhaven

Zowel de commerciële en niet-commerciële accommodaties voor horeca en ontmoeting zijn van wezenlijk belang voor het dorp. Zij faciliteren het rijke verenigingsleven, maar zijn ook essentieel voor belangrijke levensgebeurtenissen zoals trouw en rouw. Gebeurtenissen die ieder graag dicht bij huis en in het eigen dorp wil beleven, gedenken en vieren. Het is dan ook van belang om deze accommodaties kostenrendabel te kunnen blijven exploiteren. Daarbij moet zowel de exploitant als de gebruiker zich bewust zijn dat er reële diensten en prijzen moeten worden aangeboden en afgenomen.

4 Vervolg

Er is bijna een jaar gewerkt aan de totstandkoming van dit Dorpsplan, waarin de wensen en ideeën van de Larense bevolking op hoofdlijnen zijn samengevat. Nu gaat het een volgende fase in, waarin we moeten zorgen dat een en ander ook werkelijkheid wordt.

De inwoners

Dit Dorpsplan is opgesteld door een twintigtal actieve inwoners van Laren. Echter, niet zonder ruggenspraak met het bestuur, de verschillende werkgroepen van Wakker Laorne en met de mogelijkheid voor alle inwoners om hun wensen en ideeën in te brengen.

De inwoners zijn in belangrijke mate ook zelf verantwoordelijk voor de realisatie van het Dorpsplan door onder meer lokaal te kopen, door gedragsregels (zoals 30 km/uur) op te volgen, door bij te dragen aan het verenigingsleven, et cetera.

Wakker Laorne

Wakker Laorne is de schakel tussen de inwoners en de gemeente in het realiseren en bewaken van het Dorpsplan. De verschillende werkgroepen spelen daarin een actieve rol voor wat betreft het nader uitwerken, prioriteren en implementeren van de voorgestelde acties en maatregelen.

De gemeente

Om plannen uit te voeren hebben we naast betrokken en enthousiaste inwoners ook de gemeente nodig. De gemeente dient bij vooral de besluitvorming als de financiering van maatregelen en projecten steeds het Dorpsplan ter toetsing te hanteren.

Lid worden van Wakker Laorne?

De vereniging Wakker Laorne is op 9 april 1992 opgericht en telt momenteel ± 670 leden/gezinnen. Onze inkomsten bestaan uit contributies van de leden en de gemeentelijke bijdrage. Meestal zijn deze inkomsten niet voldoende om bepaalde projecten te financieren, daarom vragen wij diegenen die nog geen lid zijn vooral lid te worden. Door uw steun krijgen wij meer voor elkaar. De minimum contributie bedraagt € 5,00 per lid/gezin per jaar bij automatische afschrijving. Het lidmaatschap wordt automatisch verlengd.

Aanmelden kan via de QR-code.
U kunt ook bij het secretariaat een
aanmeldingsformulier opvragen
via mail secretariaat@wakkerlaorne.nl
of via tel. 06 411 573 08

COLOFON • Wakker Laorne • Dorpsplan Laren 2022

Samenstelling projectgroep Dorpsplan Laren:

Ab Braakman • Bert Wesseldijk • Dini Hoentjen
Eric Lammertink • Eva Lammertink • Henk Veltkamp
Ina Langeler • Jan Koster • Jan van de Aast • Jan van der Vliet
Jeanet van de Mortel • Joyce Dekker • Laurens Woestenenk
Paul Wentink • Pieter Brink • Richard Buitink • Robin Bruins
Thomas van Dijk • Wijnand Stegeman • Wim Dommerholt

Vormgeving: Ovii

Dorpsplan Laren 2022 is een initiatief van:

**WAKKER
LAORNE**
werken aan kansen knelpunten en rechten